

Udskriftsdato: 1. januar 2026

VEJ nr 10090 af 03/12/2019 (Gældende)

Vejledning om sygedagpengeforsikringerne i sygedagpengelovens §§ 45 og 55

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 19/12656

Vejledning om sygedagpengeforsikringerne i sygedagpengelovens §§ 45 og 55

1. Indledning

I denne vejledning beskrives reglerne i §§ 45 og 55 i lov om sygedagpenge (loven) og i bekendtgørelse nr. 1096 af 4. november 2019 om sygedagpengeforsikring for selvstændige erhvervsdrivende og private arbejdsgivere (forsikringsbekendtgørelsen). Herunder beskrives hvornår en person i sygedagpengelovens forstand anses for at have en indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Sygedagpengeforsikringerne administreres af Udbetaling Danmark, jf. lovens § 45, stk. 5, og § 55, stk. 4.

Vejledningen erstatter vejledning nr. 9367 af 25. april 2017 om sygedagpengeforsikringerne i sygedagpengelovens §§ 45 og 55.

2. Sygedagpengeforsikring for selvstændige erhvervsdrivende

§ 45. Personer, der har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, kan sikre sig ret til sygedagpenge fra kommunen i de første 2 uger af sygeperioden.

Stk. 2. Sygedagpengene udgør mindst 2/3 af det beløb, der er nævnt i § 50, stk. 1, fra tredje fraværsdag, medmindre den selvstændige har sikret sig ret til sygedagpenge fra første fraværsdag.

Stk. 3. Sygedagpengene kan udgøre et højere beløb end nævnt i stk. 2, hvis der er tegnet forsikring for det beløb, der er nævnt i § 50, stk. 1, og indtægten berettiger til det.

Stk. 4. Præmien til sygedagpengeforsikringen fastsættes i forhold til størrelsen af de sikrede sygedagpenge og den periode, de dækker. De samlede præmier skal fastsættes således, at de skønnes at dække 55 pct. af udgifterne, hvis der er sikret sygedagpenge fra tredje fraværsdag, og 85 pct., hvis der er sikret sygedagpenge fra første fraværsdag.

Stk. 5. Udbetaling Danmark varetager administrationen af sygedagpengeforsikringen for selvstændige erhvervsdrivende.

Stk. 6. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler for sygedagpengeforsikringen for selvstændige erhvervsdrivende, herunder regler om præmiens størrelse, opkrævning af præmiebidrag, gebyr ved manglende rettidig betaling af præmie, optagelse, udmeldelse, udelukkelse m.v. Beskæftigelsesministeren kan også fastsætte nærmere regler om, at kommunikation mellem Udbetaling Danmark og selvstændige erhvervsdrivende skal ske i elektronisk form.

Selvstændige erhvervsdrivende - herunder medarbejdende ægtefæller - har som udgangspunkt ret til sygedagpenge fra kommunen efter 2 ugers sygdom, jf. lovens § 41. Ved at forsikre sig efter lovens § 45 kan personer, der har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, sikre sig sygedagpenge i de første 2 uger af sygeperioden.

2.1 Afgrænsningen af indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed

Optagelse i sygedagpengeforsikringen forudsætter, at der er indtægt i virksomheden, jf. lovens § 45 og forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Har virksomheden hverken kunder eller indtægt, f.eks. fordi virksomheden ikke er etableret endnu, kan den selvstændige erhvervsdrivende ikke optages i sygedagpengeforsikringen.

Vurderingen af, om en person har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, sker efter § 5, stk. 4-6, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v., jf. forsikringsbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Til indtægt som selvstændig erhvervsdrivende regnes erhvervsindtægter, som i væsentlig grad skyldes den pågældendes egen arbejdsindsats ved selvstændig erhvervsvirksomhed, og som ikke efter § 5, stk. 1-3, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v., regnes for lønindtægt. Det følger af § 5, stk. 5, i samme bekendtgørelse, at indtægt som medarbejdende ægtefælle regnes som selvstændig erhvervsindtægt, medmindre der er tale om en lønaftale efter kildeskattelovens § 25 A. En person, der har indgået en lønaftale med sin ægtefælle, og som derfor i kraft af en sådan aftale er ansat som lønmodtager i virksomheden, kan ikke optages i sygedagpengeforsikringen for selvstændige erhvervsdrivende. Ejeren af virksomheden kan derimod eventuelt tegne sygedagpengeforsikring for private arbejdsgivere, jf. vejledningens punkt 3.

Vurderingen af, om en indtægt er lønindtægt eller indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed i sygedagpengelovens forstand, tager udgangspunkt i skattemyndighedernes sondring mellem indkomstarterne. Der kan imidlertid være tilfælde, hvor indtægtens karakter ikke alene kan afgøres efter dette kriterium, fordi dette vil stride mod den arbejdsretlige vurdering.

Arbejdsretligt betragtes det som et lønmodtagerforhold, når der udføres personligt arbejde i et tjenesteforhold til en arbejdsgiver, hvor den pågældende er undergivet arbejdsgiverens ledelse og instruktioner for arbejdets udførelse og modtager arbejdsvederlag i form af løn.

Til lønindtægt regnes blandt andet A- eller B-indkomst, som er indtjent i et lønmodtagerforhold i arbejdsretlig forstand, eller A-indkomst, som er indtjent af en aktionær eller anpartshaver ved arbejde for selskabet, jf. § 5, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v.

Det forhold, at en person har andre beskæftiget i sin tjeneste, udelukker ikke, at pågældende selv står i tjenesteforhold til en arbejdsgiver.

I principafgørelse D-24-00, fastslog Ankestyrelsen, at en freelancejournalist ud fra en samlet vurdering var at anse som lønmodtager i sygedagpengelovens forstand. Ankestyrelsen lagde vægt på oplysningerne i aftalebekræftelsen mellem freelancejournalisten og arbejdsgiver A, hvoraf fremgik, at freelancejournalisten blev ansat som journalistisk medarbejder, og at han refererede til centerlederen. Freelancejournalistens arbejdsopgaver var nærmere oplyst i aftalebekræftelsen. Der blev ydet et ferietillæg. For kørsel og rejse betales godtgørelse. Alle nødvendige udgifter i forbindelse med bladproduktionen blev betalt af arbejdsgiver A. Der blev også lagt vægt på, at opgaven blev aflønnet med et samlet honorar på 120.000 kr. pr. år, og at dette beløb udbetaltes med et fast månedligt beløb på 10.000 kr. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på freelancejournalistens oplysninger om, at han udførte arbejdet hos arbejdsgiver A og arbejdsgiver B og anvendte deres udstyr og deres lokaliteter, at han var undergivet arbejdsgiver A's og arbejdsgiver B's ledelse og instruktion, samt at arbejdet udførtes for arbejdsgiver A's og arbejdsgiver B's regning og risiko. Ligeledes lagde Ankestyrelsen vægt på, at arbejdsgiver B beregnede freelancejournalistens vederlag pr. time, og at arbejdsgiver A og arbejdsgiver B indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag, betalte ATP og SP samt udbetalte feriepenge. Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på oplysningerne om, at freelancejournalisten ikke var momsregistreret, og at han var medlem af en arbejdsløshedskasse for lønmodtagere. I principafgørelse D-16-03 blev en freelancejournalist også ud fra en samlet vurdering anset som lønmodtager.

I tvivlstilfælde kan det indgå i vurderingen, om arbejdet udføres for den eventuelle arbejdsgivers regning og risiko og i dennes navn. Det kan også indgå i vurderingen, om arbejdet udføres med egne driftsmidler, om den pågældende kun har indgået ét arbejdsforhold, og hvilke betingelser, der fremgår af samarbejdsaftaler/kontrakter. Der kan også lægges vægt på, om arbejdsforholdet omfattes af ferieloven, lov om arbejdsskadesikring, lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, lov om Lønmodtagernes Garantifond etc. Det er ikke afgørende, om der rent faktisk er indbetalt bidrag til disse ordninger, men derimod, om der efter den pågældende lovgivning er pligt til at betale bidrag eller lignende. (Se i øvrigt skemaet nedenfor).

Godtgørelser for medlemskab af eller som medhjælp for bestyrelse, udvalg, kommissioner, råd og lignende, som i væsentlig grad skyldes den pågældendes egen arbejdsindsats, regnes til selvstændig erhvervsindtægt, jf. § 5, stk. 6, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v. I principafgørelse D-5-98 lægges der således vægt på, at vederlag for byråsarbejde ikke er indkomst indtjent i et lønmodtagerforhold i arbejdsretlig forstand, men derimod sygedagpengegivende indtægt ved selvstændig virksomhed.

I nedenstående skema er opregnet en række momenter, der kan indgå i vurderingen af, om der er tale om selvstændig virksomhed eller lønmodtagerforhold. Der skal foretages en samlet vurdering på baggrund af de konkrete forhold i sagen.

Taler for selvstændig erhvervsvirksomhed	Taler for lønmodtagerforhold
Fremstår som selvstændig erhvervsdrivende overfor tredjemand	Repræsenterer en anden virksomhed end sin egen overfor kunderne, når pågældende udfører arbejdet. Udfører ikke arbejdet i eget navn (og fremstår dermed ikke som selvstændig overfor tredje-mand)
Har ikke pligt til at udføre arbejdet personligt og kunne derfor i princippet sende en anden person/medarbejder	Pligt til at udføre arbejdet personligt
Er ikke underlagt instruktionsbeføjelse	Er underlagt en anden virksomheds/samarbejdspartners instruktionsbeføjelse og tilsyn
Arbejdet udføres for egen regning, egen risiko og i eget navn	Arbejdet udføres ikke for egen regning og risiko
Afholder selv udgifter til materialer og redskaber	Afholder ikke selv udgifter til materialer og redskaber i forbindelse med arbejdet
Fastlægger selv sin arbejdstid	Fastlægger ikke selv sin arbejdstid
Der optjenes ikke feriepenge af indtægten	Optjener feriepenge af indtægten
Indtjeningen beskattes som B-indkomst	Indtjeningen beskattes som A-indkomst
Fastsætter selv sin løn/honorar	
Der er ikke aftalt opsigelsesvarsler	Er omfattet af et opsigelsesvarsel
Der er ikke indgået en skriftlig samarbejdsaftale	Har indgået en samarbejdsaftale med en anden virksomhed
Har flere kunder	Arbejder fuld tid – eller stort set fuld tid – for samme virksomhed/kunde i lange perioder
Udfører arbejdet hjemme eller fra eget kontor	Arbejdet udføres på en anden virksomheds/samarbejdspartners adresse eller hos kunden
Har tegnet en frivillig erhvervsansvarsforsikring	Har ikke tegnet en frivillig erhvervsansvarsforsikring
Er momsregistreret	Får udbetalt et fast beløb månedligt
	Der er aftalt et fast tidsforbrug
	Får anvist kunder via vikarbureau, konsulentbureau eller lignende

2.1.1 Særlige grupper

Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring (CKA) har frem til 1. oktober 2016 haft kompetencen til at træffe afgørelse i tvivlsspørgsmål om, hvorvidt en ansøger har indtægt ved selvstændig erhvervs-

virksomhed og dermed har ret til optagelse i sygedagpengeforsikringen som selvstændig erhvervsdrivende. Den 1. oktober 2016 er kompetencen til at træffe disse afgørelser overført til Udbetaling Danmark.

På baggrund af de tvivlsspørgsmål, der er taget stilling til, har der udviklet sig en praksis fsva. de persongrupper, der kort beskrives herunder.

Vikarer

Vikarer er spredt over en række faggrupper, men findes ofte inden for sundhedsområdet (sygeplejersker, plejepersonale, lægesekretærer), institutionsområdet (børnehaver etc.), landbrugsområdet, samt håndværkerområdet (elektrikere etc.).

Vurderingen af, om en vikar skal anses for at være selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager kan være vanskelig, da vikarers arbejdsforhold ofte befinder sig i en ”gråzone”.

Ved vurderingen kan der bl. a. lægges vægt på følgende:

- om vikaren udfører arbejde for én kunde i en længere periode, eller om pågældende har flere kunder,
- om vikaren fremstår som selvstændig over for tredjemand, eller om pågældende fremstår som repræsentant for andre, f.eks. ved at bære arbejdsgiverens uniform m.v.,
- om vikaren er forpligtet til at udføre arbejdet personligt, eller om arbejdet kan udføres af andre, og
- om vikaren er underlagt instruktionsbeføjelser.

Hvis vikaren er tilknyttet et vikar- eller konsulentbureau, der formidler kontakt til den kunde, vikaren udfører det faktiske arbejde for, vil vikaren kunne anses for at være lønmodtager i forhold til bureauet. Det skyldes, at det er bureauet og ikke vikaren, som har indgået en aftale med slutkunden, og som hæfter over for denne. Vikaren hæfter alene i forhold til bureauet.

F.eks. anses en landbrugsvikar, der er tilknyttet et vikarbureau, som udgangspunkt for at være lønmodtager, hvis pågældende er ansat på timeløn, og der foreligger en skriftlig ansættelsesaftale omhandlende blandt andet feriepenge og pensionsordning, og vikarbureauet er ansvarlig for det udførte arbejde og for skader, som vikaren måtte forvolde.

Som udgangspunkt anses landbrugsvikarer, der betales efter regning, også for at være lønmodtagere, hvis der ikke indgås aftaler mellem slutkunden (landmand) og vikaren, vikaren er omfattet af bureauets forsikring, og hvis vikaren i øvrigt ikke fremstår som selvstændig erhvervsdrivende overfor tredjemand.

Hvis vikaren derimod selv indgår aftaler med forskellige landmænd om vikarbejde, vil der som udgangspunkt være tale om selvstændig virksomhed, idet vikaren fremstår som selvstændig erhvervsdrivende overfor kunden, og vikarens indtægt afhænger af omfanget og indholdet af de aftaler, vikaren indgår, som derfor må anses for at være for egen regning og risiko.

Samarbejdsaftale med anden aktør

Beskæftigelsesindsatsen efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats varetages af kommunen. Kommunen kan dog overlade det til andre aktører at udføre kommunens opgaver efter loven.

Ved vurderingen af, om en person, f.eks. en jobkonsulent, der har indgået aftale med en anden aktør om at udføre opgaver for denne, er selvstændig eller lønmodtager, lægges særligt vægt på, om pågældende fremstår som selvstændig over for tredjemand, eller om konsulenten fremstår som repræsentant for den anden aktør og udfører arbejdet i den anden aktørs navn. Hvis jobkonsulenten f.eks. skal anvende den

anden aktørs visitkort, e-mailadresse og lokaler, og er underlagt den anden aktørs instruktionsbeføjelser, vil pågældende ikke blive anset for at være selvstændig erhvervsdrivende, men for at være lønmodtager.

Støttepersoner

Efter lov om social service (serviceloven) skal kommunen i forskellige situationer give borgere tilbud om en støtteperson. Kommunen skal bl.a. tilbyde forældre med et barn, der er anbragt uden for hjemmet, en støtteperson, jf. servicelovens § 54.

Kommunen bevilger støttepersonen til forældrene og fastsætter tidsforbruget for støttepersonen på baggrund af forældrenes behov for støtte. Kommunen dækker udgifterne til støttepersonen. Forældrene vælger selv støtteperson – oftest på baggrund af en liste over kvalificerede støttepersoner, der er udarbejdet af kommunen. Forældrene kan dog selv vælge støtteperson, som kommunen skal godkende. Støttepersonen er uafhængig af forvaltningen.

Støttepersoner anses som udgangspunkt for at være selvstændige erhvervsdrivende – både i forhold til kommunen og forældrene. Ved vurderingen lægges særligt vægt på, om forældrene frit kan vælge støtteperson, om forældre og støtteperson indgår aftale, som godkendes af kommunen, om støttepersonen er uafhængig af kommunen, om arbejdet udføres for støttepersonens egen regning og risiko, og om støttepersonen selv lægger transportmiddel til og betaler for kurser.

Vognmænd og kørelærere

Personer, der er beskæftiget med transport, vil ofte have indgået en skriftlig aftale med en virksomhed som f.eks. GLS pakkeservice, DHL transport eller en kørelærervirksomhed (samarbejdspartner), der fordeler opgaverne, og som personen ofte afregner omsætningen med.

Ved vurderingen af, om vognmanden/kørelæreren skal betragtes som selvstændig erhvervsdrivende eller som lønmodtager, lægges særligt vægt på følgende forhold:

- om personen anvender egne driftsmidler, eller om virksomheden stiller bil til rådighed,
- om personen selv skal afholde udgifter til vedligeholdelse og reparation, eller om disse afholdes af virksomheden,
- om personen er forpligtet til selv at finde afløser ved sygdom, og
- om personen selv skal afholde udgifter til arbejdstøj/uniform.

Hvis personen anvender egne driftsmidler, vil pågældende som udgangspunkt blive anset for at være selvstændig erhvervsdrivende. Det er uden betydning, at pågældende har indgået en samarbejdsaftale, hvor samarbejdspartneren fastsætter, hvilket udstyr der skal være i bilen, samt pris og opsigelsesvarsel.

Bogføring og regnskab

Ved vurderingen af, om personer, der er beskæftiget med bogføring eller regnskab, er selvstændige erhvervsdrivende eller lønmodtagere, kan der bl.a. lægges vægt på, om de pågældende udfører arbejde i eget navn eller som repræsentant for en virksomhed, om de selv fastlægger arbejdstid, eller om der er fastlagt et bestemt antal arbejdstimer til udførelse af opgaverne, og om arbejdet skal udføres på virksomhedens adresse.

Som udgangspunkt anses personer, der udfører bogførings- eller regnskabsmæssige opgaver for at være selvstændige erhvervsdrivende, hvis de udfører arbejdet i eget navn og for egen regning og risiko, honoreres pr. time, selv fastlægger deres arbejdstid, og kan udføre arbejdet fra privatadressen eller fra eget kontor.

Er der derimod indgået en kontrakt med en virksomhed, hvor der er aftalt opsigelsesvarsel og fast månedlig løn, og personen udfører daglige opgaver for virksomheden, som stiller kontor og kontorudstyr til rådighed, vil der være tale om lønmodtagerarbejde.

Tolke

Ved vurderingen af, om en tolk anses for at være selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, lægges bl.a. vægt på, om pågældende udfører tolkeopgaver for flere kunder, f.eks. tolkebureauer, politiet, virksomheder m.v., eller om pågældende udfører opgaver for en bestemt kunde.

Hvis tolken udfører opgaver for flere kunder, vil tolken som udgangspunkt blive anset for at være selvstændig erhvervsdrivende. Hvis arbejdet bliver formidlet via et tolkebureau, vil tolken typisk ikke fremstå som selvstændig med egen virksomhed over for tredjemand (kunden), og dette forhold vil tale for, at pågældende anses for at være lønmodtager.

Homeparties/forhandlere

Ved vurderingen af, om en person, der er forhandler for en virksomhed (f.eks. Tupperware, Herbalife, De Danske Vægtkonsulenter), er selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, lægges vægt på, om forhandleren repræsenterer virksomheden og optræder i virksomhedens navn over for kunder, og om der er et "tilsynsforhold" mellem virksomheden og forhandleren. Hvis dette er tilfældet, vil forhandleren som udgangspunkt blive anset for at være lønmodtager.

Efter en konkret vurdering kan en person, der er forhandler, dog anses for at være selvstændig erhvervsdrivende. Højesteret har i U 1996.1027 H afgjort, at forhandlere, der alene holder homeparties m.v. for Tupperware, efter en samlet vurdering anses for at være selvstændige erhvervsdrivende. Der blev ved afgørelsen lagt særlig vægt på, at forhandlerne frit kunne fastlægge arbejdstiden, at de selv afholdt alle udgifter i forbindelse med deres arbejde, at disse medførte en betydelig omkostningsprocent, at forhandlerne ikke blev anset for lønmodtagere i forhold til ferieloven, arbejdsløshedsforsikringsloven, funktionærloven, arbejdsskadeforsikringsloven eller dagpengeloven, at de ikke var begrænsede i adgangen til at udføre arbejde for andre, at de frit kunne antage medhjælp, at de var momsregistrerede, og at de måtte antages at have påtaget sig en vis økonomisk risiko.

Agenter og agenturaftaler

Ved vurderingen af, om en agent eller en person, der har indgået en agenturaftale med en forhandler, er lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende, lægges særligt vægt på:

- om personen arbejder i eget navn og herved signalerer overfor kunderne, at pågældende er selvstændig,
- om personen er agent/sælger for flere forskellige firmaer og derfor ikke bruger 37 timer alene på et agentur,
- om der er en pligt til, at arbejdet udføres personligt,
- om personen er underlagt en egentlig instruktionsbeføjelse, og om denne er omfattende,
- om personen er bundet af firmaets priser for varerne, eller om der alene er tale om vejledende priser,
- om der er tildelt et fast distrikt, herunder størrelsen af distriktet,
- om personen får anvist kunder af agenturgiver, eller om pågældende selv har mulighed for at opsøge kunder, og

– om agenturgiver refunderer udgifter til rejser, materialer m.v.

Personer, der har indgået en agenturaftale med et firma, vil som udgangspunkt anses for at være lønmodtagere, hvis de pågældende er underlagt instruktionsbeføjelse og tilsyn, ikke arbejder i eget navn, men som repræsentant for agenturvirksomheden, er underlagt rapporteringspligt, er omfattet af en konkurrenceklausul, aflønnes ved provision, og der anvises et fast distrikt.

Der findes eksempler på agenter, som anses som selvstændige, bl.a. fordi de sælger varer for firmaet i eget navn eller køber og sælger varer i eget navn, dækker deres egne omkostninger og ikke er underlagt konkurrenceklausuler.

Privat dagpleje/privat børnepasning

Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) giver mulighed for etablering af privat dagpleje eller privat pasningsordning, som kommunen giver økonomisk tilskud til.

Efter dagtilbudslovens § 21 kan dagpleje drives af en privat leverandør som privat dagpleje. Kommunen indgår en driftsoverenskomst med den private dagplejer, som skal indeholde aftale om de personalemæssige forhold, herunder vilkår om aflønning, samt hvor barnet skal passes – om barnet skal passes hos dagplejeren eller i barnets hjem. Kommunen fører tilsyn med dagplejen. Tilskud til den private dagpleje ydes efter dagtilbudslovens § 34.

Efter dagtilbudslovens § 80 kan kommunen give et økonomisk tilskud til forældre, der har valgt privat pasning i stedet for et dagtilbud. Forældrene indgår en pasningsaftale med en privat børnepasser. Aftalen skal godkendes af kommunen, og kommunen fører løbende tilsyn med ordningen.

Det vil som udgangspunkt fremgå af den indgåede aftale/kontrakt, hvorvidt den private dagplejer/den private børnepasser er selvstændig eller lønmodtager.

Ved vurderingen kan der lægges vægt på, om børnepasseren er ansat af forældrene til at passe barnet i barnets eget hjem, eller om børnepasseren passer flere børn i plejerens eget hjem. En privat børnepasser, der er ansat af forældrene, vil som udgangspunkt anses for at være lønmodtager, mens en privat børnepasser/dagplejer, der passer flere børn i eget hjem, som udgangspunkt vil anses for at være selvstændig erhvervsdrivende.

Efter forsikringsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 2, kan forældre, der får økonomisk tilskud til privat pasning efter § 80 i dagtilbudsloven, optages i sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere. Hvis forældrene optages i forsikringen for private arbejdsgivere, vil børnepasseren være ansat som lønmodtager.

2.1.2 Personer med indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed i udlandet

Også personer, der har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed uden for Danmark, kan forsikre sig, hvis de pågældende efter EØS-reglerne, EF-forordning 883/04 eller overenskomster med andre stater er omfattet af dansk lovgivning om sygedagpenge, jf. § 3, stk. 4, i forsikringsbekendtgørelsen. Det kan forlanges, at den selvstændige erhvervsdrivende dokumenterer at være omfattet af dansk social sikring. Det er International Social Sikring i Udbetaling Danmark, der træffer afgørelse om, hvorvidt pågældende er omfattet af danske regler om social sikring.

2.2 Forsikringstyper

Det fremgår af forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, og § 5, at personer med selvstændig erhvervsvirksomhed kan søge om optagelse i forsikringen

1) fra første fraværssdag med det højeste sygedagpengebeløb

- 2) fra første fraværdsdag med 2/3 af højeste sygedagpengebeløb (minimumsydelsen)
- 3) fra tredje fraværdsdag med det højeste sygedagpengebeløb
- 4) fra tredje fraværdsdag med 2/3 af højeste sygedagpengebeløb (minimumsydelsen)

Højeste sygedagpengebeløb (ugemaksimum) fremgår af lovens § 50, stk. 1.

Sygedagpengene beregnes på grundlag af arbejdsfortjenesten ved den selvstændige erhvervsvirksomhed. Som dokumentation for fortjenesten anvendes skattevæsenets årsopgørelse for det seneste regnskabsår. Se lovens § 46, stk. 2, og kapitel 7 i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v.

En selvstændig erhvervsdrivende, der har forsikret sig, er sikret minimumsydelsen, uanset om indtægten er lavere, jf. lovens § 52, stk. 1, 2. pkt., og uanset, om der kan dokumenteres en arbejdsfortjeneste, jf. § 19, stk. 5, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v. Retten til minimumsydelsen omfatter ikke alene de første 2 uger, som forsikringen dækker, men også eventuelle efterfølgende sygeuger. (Retten til minimumsydelsen indtræder dog først fra tredje dag, hvis der er tegnet en forsikring med denne dækning).

Hvis den selvstændige erhvervsdrivende er forsikret med det højeste sygedagpengebeløb, er pågældende berettiget til det, som indtægten berettiger til, jf. lovens § 45, stk. 3.

Udover at være forsikret mod sygdom har en sygedagpengeforsikring ligeledes den betydning, at en forsikret selvstændig erhvervsdrivende, der er berettiget til barselsdagpenge, har ret til minimumsydelsen i hele barselsperioden, uanset om der kan dokumenteres en indtægt, der berettiger hertil, jf. barselslovens § 37, stk. 1, nr. 2.

2.3 Ansøgning om optagelse og virkningstidspunktet

Ansøgning om optagelse i forsikringen sker til Udbetaling Danmark, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Optagelse kan tidligst ske fra den dato, hvor Udbetaling Danmark har modtaget anmodningen om optagelse, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 5.

Retten til sygedagpenge indtræder 6 måneder efter optagelse i forsikringen, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 4, stk. 1. Der er således som udgangspunkt en ventetid på 6 måneder, før forsikringen får virkning. Der er dog nogle undtagelser hertil. Således har personer, der er kommet til skade ved et ulykkestilfælde ret til sygedagpenge, selvom denne ventetid ikke er udløbet, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Ved vurdering af, om der er tale om et ulykkestilfælde, kan arbejdsskadesikringslovens ulykkesbegreb anvendes. Desuden fremgår det af forsikringsbekendtgørelsens § 4, stk. 3, at personer, der er ophørt med at have lønindtægt, kan optages uden ventetid, hvis de anmoder om optagelse inden 3 måneder efter ophøret (nyetablerede selvstændige erhvervsdrivende). Det forudsættes dog, at de på ophørstidspunktet opfyldte beskæftigelseskravet som lønmodtagere, jf. lovens § 32, stk. 1.

Personer, der er sygemeldt på optagelsestidspunktet, har ikke ret til sygedagpenge efter forsikringen for den igangværende sygeperiode, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 2. Hvis en selvstændig erhvervsdrivende indmelder sig i forsikringen i en aktuel sygeperiode, er der således ikke ret til sygedagpenge på grundlag af forsikringen, heller ikke efter udløbet af ventetiden. Retten til sygedagpenge efter forsikringen indtræder tidligst næste gang, den selvstændige sygemeldes.

2.4 Præmiens størrelse

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering fastsætter hvert år i bekendtgørelse om regulering af grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende præmierne, der har virkning fra 1. april, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 6. Præmien fastsættes i forhold

til størrelsen af de sikrede sygedagpenge og den periode, de dækker. De samlede præmier fastsættes således, at de skønnes at dække 55 pct. af udgifterne, hvis der er sikret sygedagpenge fra tredje fraværsdag og 85 pct., hvis der er sikret sygedagpenge fra første fraværsdag, jf. lovens § 45, stk. 4. Resten af udgifterne dækkes af staten.

Præmierne fremgår af bekendtgørelse om regulering af grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende og opkræves for et år ad gangen forud i marts måned, jf. pkt. 2.5. Det fremgår af denne bekendtgørelse, at satserne pr. 1. april 2020 er følgende:

For selvstændige erhvervsdrivende med ret til sygedagpenge fra tredje fraværsdag:

Med 1/1 sats: 3.312 kr.

Med 2/3 sats: 2.208 kr.

For selvstændige erhvervsdrivende med ret til sygedagpenge fra første fraværsdag:

Med 1/1 sats: 5.112 kr.

Med 2/3 sats: 3.408 kr.

Selvstændige erhvervsdrivende, der har en langvarig eller kronisk lidelse, jf. lovens § 58 a, stk. 2, kan efter forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, optages i forsikringen mod at betale en forhøjelse af præmien på 25 pct. Udbetaling Danmark kan forlange, at den selvstændige dokumenterer lidelsen ved en lægeerklæring, som den pågældende selv afholder udgiften til.

2.5 Opkrævning af præmien

2.5.1 For personer, der søger optagelse – forsikringsbekendtgørelsens § 11

Ved optagelse i forsikringen opkræves en præmie, der dækker perioden fra optagelsesdatoen til og med 31. marts. Hvis der i disse tilfælde udsendes en opkrævning for mindre end 8 uger, udsendes samtidig en opkrævning for det følgende år. Disse opkrævninger skal være betalt inden 4 uger fra datoen for opkrævningen. I modsat fald ophører forsikringen på forfaldsdatoen. Efter ophøret af forsikringen fremsendes en opkrævning dækkende perioden fra optagelsen og frem til ophøret. Hvis denne opkrævning ikke betales inden 4 uger fra datoen for opkrævningen, fremsendes det skyldige beløb til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

2.5.2 For allerede optagne personer – forsikringsbekendtgørelsens § 10

For personer, der er optaget i forsikringen, opkræves præmien forud et år ad gangen i marts måned, og den skal være betalt inden 4 uger fra opkrævningsdatoen. Præmien dækker perioden 1. april til 31. marts. Hvis der ikke betales rettidigt, udsendes en rykker med et gebyr på 50 kr. Præmie og rykker skal derefter være betalt inden 2 uger fra datoen på rykkeren. I modsat fald bliver den forsikrede selvstændige udelukket af forsikringen med virkning fra 31. maj og modtager herefter en opkrævning dækkende perioden fra 1. april til og med 31. maj. (Se nærmere om udelukkelse under pkt. 2.7.2). Betales dette krav ikke inden 4 uger, sendes det skyldige beløb til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

2.6 Ændring af sygedagpengeforsikringen

Den forsikrede selvstændige kan anmode Udbetaling Danmark om ændring af forsikringstype – såvel fsva. periodens længde, som ydelsens størrelse. Reglerne om skift til anden forsikringstype fremgår af forsikringsbekendtgørelsens §§ 7-9.

2.6.1 Anmodning om skift til forsikring med højere sats og/eller fra tredje til første fraværsdag

Efter forsikringsbekendtgørelsens § 7 gælder - såvel ved anmodning om *forhøjelse af satsen* fra minimumsydelsen til højeste sygedagpengebeløb, som ved *udvidelse af forsikringsperioden* fra tredje til første fraværdsdag - at ændringen tidligst kan registreres fra den dato, Udbetaling Danmark anmodes om ændringen. Retten til sygedagpenge på de ændrede vilkår indtræder imidlertid først 6 måneder efter registreringen. Personer, der kommer til skade ved et ulykkestilfælde, har imidlertid ret til den *forhøjede sats*, selvom ventetiden på 6 måneder ikke er udløbet, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 7, stk. 1.

For *forhøjelse af satsen* er det endvidere en betingelse, at den sygemeldte ikke er sygemeldt på det tidspunkt, hvor der anmodes om en forhøjelse. Hvis en selvstændig erhvervsdrivende anmoder om at skifte til en højere sats i en aktuel sygeperiode, er der således ikke ret til sygedagpenge på grundlag af den højere sats, heller ikke efter udløbet af ventetiden. Retten til sygedagpenge efter den ændrede forsikring indtræder således først næste gang, den selvstændige sygemeldes.

2.6.2 Anmodning om skift til forsikring med lavere sats og/eller fra første til tredje fraværdsdag

Ændring af forsikringstype til dækning *fra første til tredje fraværdsdag* og ændring af satsen *fra det højeste sygedagpengebeløb til minimumsydelsen* - samt den tilsvarende nedsættelse af præmien - sker med virkning fra den dato, Udbetaling Danmark har modtaget anmodningen, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 8. Retten til sygedagpenge efter den ændrede forsikring indtræder således umiddelbart.

2.6.3 Anmodning om fritagelse for forhøjet præmie

Efter forsikringsbekendtgørelsens § 9 kan en forsikret selvstændig, der efter forsikringsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, er optaget i forsikringen mod betaling af forhøjet præmie pga. en kronisk eller langvarig lidelse, fritages *fra den forhøjede præmie*, hvis pågældende ved en lægeerklæring betalt af den forsikrede dokumenterer ikke længere at have en sådan lidelse. Den forhøjede præmie bortfalder med virkning fra den dato, hvor Udbetaling Danmark har modtaget anmodningen.

2.7 Udmeldelse og udelukkelse af forsikringen

Når forsikringen er ophørt i forbindelse med udmeldelse eller udelukkelse, ophører retten til sygedagpenge efter forsikringen, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

Hvis den selvstændige erhvervsdrivende er omfattet af forsikringen ved sygefraværets begyndelse, men udtræder inden for de første 2 uger af sygeperioden, enten på grund af frivillig udmeldelse eller udelukkelse ved for sen betaling af præmie, er der ret til sygedagpenge efter forsikrings-satsen i hele 2-ugers perioden. Hvis den pågældende udtræder af forsikringen senere i perioden, dvs. efter 2 ugers sygdom, og der fortsat udbetales sygedagpenge, ophører retten til minimumsydelsen samtidig med, at der udtrædes af forsikringen. Sygedagpengene skal derefter beregnes efter de almindelige regler, se kapitel 7 i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v.

2.7.1 Udmeldelse

Udmeldelse af forsikringen – og tilbagebetaling af præmie – kan tidligst ske fra den dato, hvor anmodningen herom er modtaget i Udbetaling Danmark, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 13, stk. 1. Der er dog nogle undtagelser til denne hovedregel. Således kan der i særlige tilfælde, herunder ved dødsfald, konkurs og CVR-skifte, ske udmeldelse – og tilbagebetaling af præmie – fra et tidligere tidspunkt end anmodningstidspunktet, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 13, stk. 2. Desuden fremgår det af forsikringsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, at udmeldelse – og tilbagebetaling af præmie – ikke kan ske tilbage fra et tidligere tidspunkt end indeværende forsikringsår, medmindre særlige omstændigheder taler herfor,

herunder ved dødsfald, konkurs og tvangsopløsning. Det fremgår desuden af forsikringsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, 2. pkt., at beløb på 50 kr. eller derunder ikke udbetales.

2.7.2 Udelukkelse

Forsikrede selvstændige, der efter en rykker ikke betaler præmien for det nye forsikringsår inden 2 uger, udelukkes af forsikringen med virkning fra den 31. maj, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 10, stk. 3. Forsikrede, der er udelukket efter forsikringsbekendtgørelsens § 10, stk. 3, kan genoptages i forsikringen med 3 måneders ventetid, hvis restancen er betalt og anmodningen om fornyet optagelse finder sted inden den 30. juni samme år, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 14, stk. 3.

Hvis den forsikrede selvstændige i et forsikringsår har et sygefravær på mindst 20 dage fordelt over mindst 3 sygeperioder inden for de sidste 12 måneder, får den forsikredes opholdskommune besked om det via et VAS-advis, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 15, stk. 1. Hvis den forsikrede selvstændige har modtaget et tilbagebetalingskrav fra kommunen for mod bedre vidende uberettiget at have modtaget sygedagpenge, og kommunen har givet Udbetaling Danmark besked om det, kan Udbetaling Danmark udelukke den selvstændige erhvervsdrivende af forsikringen med øjeblikkelig virkning, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 15, stk. 2. Hvis en forsikret er udelukket efter forsikringsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan den pågældende først på ny genoptages i forsikringen 12 måneder efter udelukkelsen, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 15, stk. 3.

2.7.3 Optagelse efter udmeldelse eller udelukkelse

Ved fornyet optagelse efter udmeldelse eller udelukkelse gælder de almindelige regler om optagelse i forsikringsbekendtgørelsens §§ 3 og 4. Dog er der en undtagelse for de tilfælde, hvor en forsikret selvstændig, der er udelukket den 31. maj på grund af restance, betaler restancen inden den 30. juni samme år og anmoder om genoptagelse, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 14, stk. 3, jf. ovenfor under 2.7.2 (1. afsnit). Der gælder ligeledes en undtagelse fra de almindelige regler om optagelse i de tilfælde, hvor en person udelukkes på grund af uberettiget modtagelse af sygedagpenge, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 15, stk. 3, jf. ovenfor under 2.7.2 (2. afsnit).

3. Sygedagpengeforsikring for private arbejdsgivere

§ 55. En privat arbejdsgiver kan tegne en forsikring, som giver arbejdsgiveren ret til fra lønmodtagerens anden fraværsdag at få refunderet et beløb fra kommunen, hvis lønmodtageren opfylder beskæftigelseskravet i § 30. Refusionen beregnes efter reglerne om sygedagpenge fra kommunen til lønmodtagere, jf. § 47, stk. 1, 1. pkt. Refusionsbeløbet kan dog ikke overstige det beløb, som lønmodtageren efter § 50, stk. 2, har ret til fra kommunen.

Stk. 2. Private arbejdsgivere er

- 1) alle arbejdsgivere, bortset fra offentlige myndigheder og private institutioner, hvis udgifter dækkes med mindst 50 pct. af offentlige midler, og
- 2) forældre, der har valgt at få et økonomisk tilskud til privat pasning, jf. dagtilbudslovens § 80.

Stk. 3. De samlede præmier til sygedagpengeforsikringen fastsættes således, at de skønnes at dække 80 pct. af udgifterne til ordningen. Det er en betingelse for optagelse i sygedagpengeforsikringen, at virksomhedens samlede årlige lønsum ikke overstiger et beløb, hvis størrelse fastsættes af beskæftigelsesministeren, jf. stk. 5.

Stk. 4. Udbetaling Danmark varetager administrationen af sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere, herunder grænser for virksomhedens årlige lønsum, beregning af lønsum og præmie, gebyr ved manglende rettidig betaling af præmie, optagelse, udtræden, udelukkelse m.v. Beskæftigelsesministeren kan også fastsætte nærmere regler om, at kommunikation mellem Udbetaling Danmark og private arbejdsgivere skal ske i elektronisk form.

Arbejdsgivere er efter lovens § 30 som udgangspunkt forpligtet til at udbetale sygedagpenge i de første 30 kalenderdage til en sygemeldt ansat, der ikke modtager løn under sygdom. Det er en forudsætning, at den ansatte har arbejdet i tilstrækkeligt omfang hos arbejdsgiveren til at opfylde beskæftigelseskravet i lovens § 30. Mindre, private arbejdsgivere kan imidlertid tegne en forsikring efter lovens § 55 og forsikringsbekendtgørelsens kapitel 3, der giver arbejdsgiveren ret til fra lønmodtagerens anden fraværsdag at få refunderet et beløb fra kommunen, hvis beskæftigelseskravet overfor arbejdsgiveren er opfyldt.

Det beløb, som arbejdsgiveren er berettiget til i refusion, kan ikke overstige det beløb, som lønmodtageren har ret til efter lovens § 50, stk. 2.

Udenlandske arbejdsgivere har også adgang til at tegne en sådan forsikring og dermed få ret til refusion ved fravær på grund af sygdom hos lønmodtageren, der er omfattet af dansk lovgivning.

Hensigten med forsikringen for private arbejdsgivere er at give private arbejdsgivere med forholdsvis få ansatte mulighed for at udjævne de økonomiske virkninger af tilfældige udsving i sygdom i virksomheder.

3.1 Afgrænsningen af mindre, private arbejdsgivere

Det fremgår af lovens § 55, stk. 1 og 2, og forsikringsbekendtgørelsens § 16, stk. 1, hvilke arbejdsgivere, der kan forsikre sig. Det fremgår heraf, at følgende betingelser skal være opfyldt:

1) Arbejdsgiverens lønudgift i det foregående kalenderår må ikke overstige 1.750 x det højeste sygedagpengebeløb pr. uge (pr. 1. januar 2020 er grænsen for optagelse 7.708.750 kr., jf. bekendtgørelse om grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende), og

2) Arbejdsgiveren skal have et SE/CVR-nummer, som er aktivt for indeholdelse af A-skat.

Det er desuden en betingelse, at der skal være tale om en privat arbejdsgiver, jf. lovens § 55 og § 2, stk. 2-3, i forsikringsbekendtgørelsen. Private arbejdsgivere er alle arbejdsgivere, bortset fra offentlige myndigheder og private institutioner, hvis udgifter dækkes med mindst 50 pct. af offentlige midler, jf. lovens § 55, stk. 2, nr. 1.

Forældre, der har valgt at få økonomisk tilskud til privat pasning i henhold til § 80 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) anses også som private arbejdsgivere, jf. lovens § 55, stk. 2, nr. 2.

Ved opgørelsen af de 50 pct. er det uden betydning, om den offentlige ydelse bliver udbetalt direkte til arbejdsgiveren eller til en bruger som støtte til betaling for en ydelse hos arbejdsgiveren.

Arbejdsgivere, hvis virksomhed går ud på at løse en offentlig opgave, og som i væsentligt omfang finansieres af offentlige midler, kan ikke optages i sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere.

Eksempler på virksomheder, der oftest ikke kan anses for private arbejdsgivere, da deres udgifter i mange tilfælde dækkes med mindst 50 pct. af offentlige midler, er:

- opholdssteder,
- børneinstitutioner,

- hjemmepleje- og rengøringsvirksomheder,
- selvejende institutioner, f.eks børnehaver, og
- virksomheder under ”fritvalgsordningen”.

Ved ”offentlige midler” forstås ikke kun tilskud fra stat eller kommune. Der kan også være tale om, at virksomheden fakturerer det offentlige eller får betaling for en bestemt ydelse fra det offentlige. Betalingen kan ske enten direkte eller indirekte via en kunde.

F.eks. vil en privat tømrermester, der har sin primære årlige indtægt ved arbejde for kommuner, ikke blive anset som offentlig, men som privat arbejdsgiver. Det skyldes, at en tømrermester ikke løser en offentlig opgave. Til gengæld vil daginstitutioner, hjemmeservicefirmaer m.v., herunder virksomheder under ”fritvalgsordningen”, blive anset som offentlige arbejdsgivere, hvis deres udgifter dækkes med mindst 50 pct. af offentlige midler.

Praktiserende læger anses ikke for at være offentlige arbejdsgivere, uanset at der over sygesikringen ydes tilskud til behandlinger.

En person, der driver selvstændig virksomhed i selskabsform (f.eks. A/S, ApS, s.m.b.a. eller I/S), anses for at være ansat som lønmodtager i selskabet. Selskabet skal derfor søge om optagelse i sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere for at få dækket den selvstændiges egen sygdom. Det gælder, uanset om der er andre ansatte i selskabet. Der henvises til § 5, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af sygedagpenge m.v. Er der andre ansatte i selskabet, er de også omfattet af forsikringen.

Derimod er en person, som driver en enkeltmandsvirksomhed, ikke dækket af sygedagpengeforsikringen for private arbejdsgivere for så vidt angår egen sygdom. Pågældende kan dog forsikre sig mod egen sygdom ved at søge om optagelse i forsikringen for selvstændige erhvervsdrivende.

3.2 Ansøgning om optagelse og virkningstidspunktet

Det fremgår af § 16, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen, at ansøgning om optagelse skal indgives til Udbetaling Danmark.

En forsikret arbejdsgiver har ret til refusion i de første 30 dage - med undtagelse af den første fraværsdag - selv om reglerne om dokumentation af lønmodtagerens uarbejdsdygtighed i forhold til kommunen ikke er opfyldt, jf. lovens § 39, hvis blot reglerne om dokumentation i forhold til arbejdsgiveren er opfyldt, jf. lovens §§ 36 og 36 a. Se herom principafgørelse D-33-96.

Forsikringen kan tidligst træde i kraft 7 dage efter den dato, hvor Udbetaling Danmark har modtaget anmodningen om optagelse, jf. § 16, stk. 2, i forsikringsbekendtgørelsen.

Forsikringen dækker ikke sygdomstilfælde, der er opstået, før forsikringen er trådt i kraft, uanset at medarbejderen fortsat er syg på ikrafttrædelsestidspunktet, jf. § 32, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen.

Hvis en udmeldt arbejdsgiver fortsætter under nyt SE/CVR-nummer på grund af ejerskifte, ændring af driftsform, konkurs eller dødsfald, kan arbejdsgiveren optages i forsikringen med virkning fra den dato, hvor det tidligere SE/CVR-nummer ophørte, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 27, stk. 3.

3.3 Præmiens størrelse

Forsikringspræmien beregnes som en procentdel af virksomhedens samlede lønudgift, jf. § 18, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen. Denne procent fastsættes årligt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekuttering i bekendtgørelse om regulering af grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 18, stk. 2. De samlede præmier til forsikringen fastsættes således, at de skønnes at dække 80 pct. af udgifterne til forsikringen,

jf. lovens § 55, stk. 3, 1. pkt. Pr. 1. januar 2020 er procentdelen 0,79, jf. bekendtgørelse om regulering af grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende.

Ved opgørelsen af virksomhedens samlede lønudgift indgår som udgangspunkt alle virksomhedens lønudgifter, uanset om de efter kildeskatteloven er A- eller B-indkomst for de ansatte, jf. § 17, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen.

Dog kan udbetalinger fra arbejdsgiveren, der er A-indkomst, men som ikke er indtjent i et lønmodtager-forhold i arbejdsretlig forstand, udelades, hvis arbejdsgiveren senest den 1. september efter forsikringsårets udløb dokumenterer arten og størrelsen af sådanne udbetalinger over for Udbetaling Danmark, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 17, stk. 3. Tilsvarende kan arbejdsgiveren mod dokumentation få udeladt sin lønudgift til personer ansat i fleksjob, til personer ansat med løntilskud, samt til personer, som arbejdsgiveren har indgået en aftale med efter lovens §§ 56-58, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 17, stk. 2.

3.4 Opkrævning af præmien

3.4.1 For arbejdsgivere, der søger optagelse

Ved optagelse i forsikringen opkræves en præmie, der dækker perioden fra den dato, hvor forsikringen får virkning, til enten den 30. juni eller 31. december, samt en acontopræmie for det efterfølgende halvår, jf. § 20 i forsikringsbekendtgørelsen.

Den første opkrævning efter optagelsen skal være betalt inden 4 uger fra datoen på opkrævningen. I modsat fald ophører forsikringsdækningen pr. forfaldsdagen for opkrævningen. Herefter fremsendes en opkrævning for perioden fra optagelse i forsikringen til ophøret. Hvis denne opkrævning ikke betales inden 4 uger fra datoen for opkrævningen, sendes det skyldige beløb til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Acontopræmien i optagelsesåret og det derpå følgende år beregnes ud fra den lønudgift, som arbejdsgiveren oplyser som forventet.

3.4.2 For allerede optagne arbejdsgivere

Udbetaling Danmark opkræver i hhv. juni og december måned acontopræmier, beregnet på grundlag af arbejdsgiverens samlede lønudgifter i det forudgående år. Arbejdsgiveren kan anmode om at få ændret beregningsgrundlaget for acontopræmien, jf. § 19 i forsikringsbekendtgørelsen.

Præmien skal betales inden 4 uger fra datoen for opkrævningen. I modsat fald udsendes en rykker med gebyr, der udgør 2 pct. af det skyldige beløb med en betalingsfrist på 2 uger fra datoen på rykkeren. En arbejdsgiver, der efter betalingsfristen i rykkeren er i restance med mindst 1.000 kr., udelukkes af forsikringen med virkning fra udgangen af måneden, jf. § 19, stk. 4, i forsikringsbekendtgørelsen.

3.4.3 Den endelige præmie – efterbetaling og tilbagebetaling

Den endelige præmie for forsikringsåret beregnes i juni måned i det efterfølgende år og beregnes i forhold til det antal dage, som forsikringen har været i kraft, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 22.

Hvis beregningen viser, at der skal ske efterbetaling af et beløb, vil dette beløb blive tillagt acontopræmien for det efterfølgende år. Hvis der skal ske en tilbagebetaling til den forsikrede, fratrækkes beløbet i acontopræmien for det efterfølgende år, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 23.

Ved udmeldelse eller udelukkelse anses den opkrævede acontopræmie som hovedregel som endelig præmie, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 24. Dog foretages der efter forsikringsbekendtgørelsens § 24, stk. 2 og 3, en efterregulering i følgende tilfælde:

- Hvis forsikringen har været aktiv pr. 31. december, og den endelige præmie afviger fra acontopræmien med mere end 1.000 kr., eller
- Hvis arbejdsgiveren er gentilmeldt på tidspunktet for årsreguleringen.

Efter forsikringsbekendtgørelsens § 24, stk. 4, opkræves efterbetaling i juni måned i året efter forsikringsårets udløb, og beløbet skal være betalt inden 4 uger fra datoen på opkrævningen. Ved en overskridelse af fristen udsendes en rykker med et rykkergebyr på 2 pct. af det skyldige beløb. Præmie og rykkergebyr skal være betalt inden 2 uger fra datoen på rykkeren.

I tilbagebetalingsbeløbet fratrækkes først et eventuelt skyldigt beløb, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 24, stk. 5.

Et eventuelt overskydende beløb udbetales kun, når det overstiger 50 kr., jf. forsikringsbekendtgørelsens § 25.

Skyldige beløb inddrives efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 26.

3.5 Udmeldelse og udelukkelse af forsikringen

3.5.1 Udmeldelse

Udmeldelse af forsikringen kan som udgangspunkt tidligst ske med virkning fra den dato, hvor anmodningen herom er modtaget i Udbetaling Danmark, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 27, stk. 1.

Hvis forsikringen ophører, vil arbejdsgiverens ret til refusion imidlertid bevares, hvis sygdomstilfældet er begyndt inden forsikringens ophør.

Udmeldelse kan i visse tilfælde ske tidligere, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 27, stk. 2 og 5. Således sker udmeldelse som følge af et inaktivt SE/CVR-nummer ved udgangen af den måned, hvor Udbetaling Danmark får kendskab til det. Ved ophør af virksomhed kan der desuden i særlige tilfælde, herunder ved dødsfald, konkurs og CVR-skifte, ske udmeldelse af forsikringen tilbage til et tidligere tidspunkt end anmodningen om udmeldelse.

Udmeldelse kan ikke ske tilbage til et tidligere tidspunkt end indeværende kalenderår, medmindre særlige omstændigheder taler for det, herunder ved dødsfald, konkurs eller tvangsopløsning, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 27, stk. 6.

3.5.2 Udmeldelse pga. manglende lønsum

Efter § 22 i forsikringsbekendtgørelsen skal den endelige præmie for forsikringsåret beregnes i juni måned i det efterfølgende år. Til brug herfor skal Udbetaling Danmark undersøge de forsikrede arbejdsgivers lønsum i det forudgående år.

Hvis det i den forbindelse viser sig, at en arbejdsgiver ikke har haft lønudgifter i det forudgående kalenderår, skal Udbetaling Danmark udmelde arbejdsgiveren af forsikringen, jf. § 28, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen. Udmeldelsen sker med virkning fra den 1. juli samme år, hvilket vil sige, at forsikringen ophører med udgangen af juni måned.

En arbejdsgiver, der udmeldes, får tilbagebetalt præmien for det forudgående kalenderår. Dokumenterer arbejdsgiveren ikke at have haft lønudgifter i det indeværende år, har arbejdsgiveren desuden mulighed

for at få tilbagebetalt præmien for det første halvår i indeværende kalenderår, jf. § 28, stk. 3, i forsikringsbekendtgørelsen, hvis arbejdsgiveren dokumenterer, at der ikke har været lønudgifter i indeværende år.

En arbejdsgiver, der er udmeldt af forsikringen pga. manglende lønsum, har mulighed for at blive genoptaget i forsikringen inden for 3 måneder med tilbagevirkende kraft fra den 1. juli. Arbejdsgiveren skal i givet fald henvende sig til Udbetaling Danmark inden for 3 måneder fra udmeldelsen. Der stilles ikke særlige formkrav til henvendelsen. Udbetaling Danmark skal vejlede de arbejdsgivere, som de udmelder, om muligheden for genoptagelse, og om fristen herfor.

Genoptagelsen er betinget af, at arbejdsgiveren på tidspunktet for genoptagelsen har en lønudgift i virksomheden, da der ellers ikke vil være tale om en arbejdsgiver. Arbejdsgiveren skal dokumentere, at lønudgiften i indeværende år ikke overstiger beløbet i § 29, stk. 1, i forsikringsbekendtgørelsen. Da der på tidspunktet for arbejdsgiverens anmodning om genoptagelse ikke vil foreligge lønudgifter for et helt kalenderår, skal de dokumenterede lønudgifter, som arbejdsgiveren kan fremlægge, beregnes forholdsmæssigt, så de svarer til et helt kalenderår.

Genoptagelsen er også betinget af, at arbejdsgiveren betaler acontopræmien fra den 1. juli. Acontopræmien beregnes ud fra den forventede lønudgift, som arbejdsgiveren opgiver, på samme måde som ved en almindelig optagelse i forsikringen, jf. § 20, stk. 4, i forsikringsbekendtgørelsen. Præmien opkræves på samme måde som ved optagelse og med samme betalingsfrist på 4 uger, jf. § 20, stk. 2, i forsikringsbekendtgørelsen. Betaler arbejdsgiveren ikke præmien rettidigt, ophører forsikringen derfor pr. forfaldsdatoen i opkrævningen.

Det bemærkes, at en arbejdsgiver, der genoptages i forsikringen efter § 28, stk. 2, i forsikringsbekendtgørelsen, ikke er omfattet af venteperioden på 7 dage, jf. § 16, stk. 2, i forsikringsbekendtgørelsen.

3.5.3 Udelukkelse

Det fremgår af forsikringsbekendtgørelsens § 29, stk. 1 og 2, at en arbejdsgiver udelukkes af forsikringen, dels hvis lønudgifterne overstiger $2.160 \times$ det højeste sygedagpengebeløb pr. uge. (pr. 1. januar 2020 er grænsen for udelukkelse 9.514.800 kr., jf. bekendtgørelse om regulering af grænser og præmier i forsikringsordningerne for private arbejdsgivere og selvstændige erhvervsdrivende), og dels hvis arbejdsgiverens lønudgifter i tre på hinanden følgende kalenderår efter oplysning fra SKAT overstiger det beløb, der er nævnt i forsikringsbekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 1. Udelukkelse af disse grunde har virkning fra udgangen af den måned, hvor Udbetaling Danmark får kendskab til, at arbejdsgiverens lønudgifter overstiger de nævnte grænser, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 29, stk. 3.

Desuden udelukkes arbejdsgiveren med øjeblikkelig virkning, hvis pågældende har modtaget et tilbagebetalingskrav fra kommunen for mod bedre vidende uberettiget at have modtaget refusion, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 30, eller hvis pågældende undlader at beregne og udbetale sygedagpenge til den ansatte i de tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse om, at arbejdsgiveren er forpligtet hertil, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 31.

Kommunen får et advis, hvis der i et forsikringsår konstateres sygefravær hos en ansat hos en forsikret arbejdsgiver på mindst 20 dage fordelt over mindst 3 sygeperioder inden for de seneste 12 måneder, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 30, stk. 1. Kommunen kan i disse tilfælde kræve, at arbejdsgiveren dokumenterer lønmodtagerens sygefravær ved en lægeerklæring, som betales af arbejdsgiveren, jf. forsikringsbekendtgørelsens § 20, stk. 2.

Dette gælder dog ikke, hvis arbejdsgiveren udelukkes med øjeblikkelig virkning efter forsikringsbekendtgørelsens § 30, fordi pågældende mod bedre vidende uberettiget har modtaget refusion eller efter

forsikringsbekendtgørelsens § 31, fordi arbejdsgiveren undlader at beregne og udbetale sygedagpenge trods kommunens afgørelse om, at arbejdsgiveren har pligt til det.

3.5.4 Fornyset optagelse efter udmeldelse eller udelukkelse

Ved fornyet optagelse efter udmeldelse eller udelukkelse gælder reglerne i forsikringsbekendtgørelsens § 16. Det er dog en betingelse, at eventuel skyldig præmie er betalt.

Hvis en arbejdsgiver er udelukket efter §§ 30 og 31, kan genoptagelse i forsikringen tidligst ske 12 måneder efter udelukkelsen.

4. Klageadgang

Det fremgår af § 77, stk. 2, i loven, at Udbetaling Danmarks afgørelse om, hvorvidt en person har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed efter § 45, stk. 1, og Udbetaling Danmarks afgørelse om, hvorvidt en arbejdsgiver er privat arbejdsgiver efter § 55, stk. 2, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. § 59 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

De nærmere regler for behandling af klager er fastsat i retssikkerhedsloven, herunder bl.a. regler for klagefrist og remonstration af afgørelser. Klage over Udbetaling Danmarks afgørelser skal således indbringes inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Klagen skal indgives til Udbetaling Danmark, som skal vurdere sagen på ny. Hvis klageren ikke får medhold, skal Udbetaling Danmark sende sagen med begrundelse for afgørelsen til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Udbetaling Danmarks øvrige afgørelser om forsikringsordningerne kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Dette fremgår af forsikringsbekendtgørelsens § 33.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 3. december 2019

MIE SKOVBAEK MORTENSEN

/ Yvonne Olesen